

CRTA:

РЕГУЛАТОРНО ТЕЛО ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ МЕДИЈЕ
ТРГ НИКОЛЕ ПАШИЋА 5
БЕОГРАД

Република Србија
Регулаторно тело за електронске медије
Београд
Број: <u>1142/2024</u>
Датум: <u>24. 06. 2024</u>

На основу члана 38. став 1. Закона о електронским медијима, надлежном Регулаторном телу за електронске медије подносим

Пријаву

Против:

Пружаоца медијске услуге, NOVOSADSKA TV d.o.o., Novi Sad

Назив медијске куће (скраћено): Новосадска ТВ

Седиште и адреса: Трг слободе 3/III, Нови Сад

Због:

- Повреде обавеза у односу на изборну кампању;
- Повреде забране говора мржње;
- Повреде достојанства и права на аутентичност лица на која се односи информација;
- Повреде прописа којима се обезбеђује право на истинито, објективно, потпуно и благовремено информисање.

Образложење:

Током изборне кампање за изборе расписане за 2. јун 2024. године, у телевизијском програму који пружалац медијске услуге NOVOSADSKA TV d.o.o., Нови Сад емитује под скраћеним идентификационим знаком Новосадска ТВ, током информативне емисије „Информер колегијум“ дана 22. маја 2024. године, од 10:54 часова, приказан је садржај у којем је изразито су негативнo критички, омаловажавању и говору мржње извргнути представници опозиционих политичких субјеката.

Спорни садржај започео је најавом водитеља Драгана Вучићевића: Како они држави Србији и српском народу забијају нож у леђа. Ево, да погледамо овај видео, ја ћу га пустити из портала. Погледајте.

Након најаве водитеља, приказује се видео под називом „ОПОЗИЦИЈА БИРА ГЕНОЦИД“, у којем се смењују следећи натписи и изјаве:

ЗНАЈУ ДА ВУЧИЋ НИКАДА НЕЋЕ ПРЕСТАТИ ДА СЕ БОРИ ПРОТИВ ЊИХОВЕ НАМЕРЕ ДА СРБЕ ПРОГЛАСЕ ЗА ГЕНОЦИДАН НАРОД. ЗАТО ГА НАПАДАЈУ, ПРЕТЕ МУ И РАДЕ СВЕ ДА ГА УКЛОНЕ И ДОВЕДУ ДРУГЕ НА ВЛАСТ.

Објава Наташе Кандић са друштвене мреже X „Биће и друге власти у Србији која ће се стидети ове која се „бори“ против спомен дана на жртве геноцида у Сребреници“
ЕМИР СУЉАГИЋ ЈЕ ДИРЕКТОР ЦЕНТРА У ПОТОЧАРИМА И ХИСТЕРИЧНИ МРЗИТЕЉ СВЕГА СРПСКОГ

Суљагић (исечци изјаве дате за ТВ Хајат): „Србија је извршила геноцид у Босни и Херцеговини и платила га штампаним новцем. Само српски националисти, само четници нису мрднули из '95. Србија је данас једино друштво у бившој Југославији које је још увијек акутно у деведесетим. Мрднули се нису.“

Објава Суљагића на друштвеној мрежи: Добрица Веселиновић, један од вођа опозиције у Србији, дошао је данас у Поточаре. Искрено, без задњих намјера, без пуно политике. Погледао

Francuska 6, PAK 101434, 11108 Beograd ● +381 11 24 000 62 ● office@crta.rs

PIB: 102211181 ● Матични број: 17414054

CRTA:

поставке, причао са нашим људима, одао почаст жртвама. Дијалог у региону је могућ, овакви људи помјерају границе. Хвала му."

ДОБРИЦА ВЕСЕЛИНОВИЋ, КАНДИДАТ КОАЛИЦИЈЕ „БИРАМ“ ЗА ГРАДОНАЧЕЛНИКА БЕОГРАДА

Веселиновић (исечци из интервјуа за телевизију N1 од 11. јула 2023): Ја сам хтео да на једном људском нивоу посетим првенствено Меморијални центар и да, са људима који тамо предано раде на култури сећања и на једној стварно изузетној поставци и свему ономе што тај центар чува, прођем кроз тај страхан догађај, тај геноцид који се десио. И да пошаљемо једну поруку да ми, као једна нова генерација, и активиста и политичара, и просто људи који желе да живе у овом региону, морамо да сарађујемо, морамо да разговарамо и морамо да назовемо ствари правим именом. Увек је то сада да ли је геноцид или није геноцид, ја га називам геноцидом."

ПАВЛЕ ГРБОВИЋ, ЈЕДАН ОД ЛИДЕРА КОАЛИЦИЈЕ „БИРАМ“

Грбовић (исечак са конференције за штампу): Мало ми је непрецизно кад неко пита да ли се у Сребреници десио геноцид, као да је била у питању поплава, или нека временска непогода па се она дешава. Не, такви злочини се извршавају. Имамо нешто што је правна чињеница, што је утврђено различитим пресудама и Међународног суда правде и пресудама према одређеним појединцима који су за то осуђени, и имамо нешто што је политичка чињеница. Нама је потребна суштинска промена начина функционисања наших друштава, а то не може да се уради без промене политичких елита које имају и политичку снагу и политичку вољу да и на крају крајева визију и храброст да такве ствари ураде."

Приказ фотографије лидера коалиције Бирам борбу уз натпис „ОНИ БИ ПРИЗНАЛИ ДА СМО ГЕНОЦИДАН НАРОД!“

Након приказивања спота, водитељ Драган Вучићевић наводи: Да, да, лепо каже на крају овог видеа: „они би признали да смо геноцидан народ!“ . Они би сами себе...не би себе, него нас, пошто су се изместили и они себе више не доживљавају као Србе. Они Србију више не доживљавају као своју државу. Они су нека елита која треба да дође на власт, неко треба да их доведе на власт, да их метну на власт(...) и онда они тако доведени, метнути, да признају геноцид.

Петар Поповић: Јако је битно напоменути овај твит Наташе Кандић. Каже Наташа Кандић: Биће и друге власти у Србији, која ће се стидети ове која се бори против спомен дана на жртве геноцида у Сребреници. И онда, замислите, дође Емир Суљагић, који је, значи, један од најактивнијих србомрзаца, даје изјаве, плује по нашем народу, говори како смо ми агресори, како смо геноцидаши...

Вучићевић: Емир Суљагић који фалсификује чињенице. Који је ископао...Дакле, овај Емир Суљагић, са почетка овог снимка (...) овај са искривљеном вилицом од мржње. Дакле, овај Емир Суљагић је свога оца, Суљу Суљагића, ископао из гроба у околини Зворника, и пребацио га...погинуо му тата као терориста, као кољач Срба. И онда тог тату, терористу, убицу Срба, пребацио у Сребреницу и прогласио жртвом Сребренице. Чекај бре људи.

Петар Поповић (добацује): **И, са таквим (...) иде Добрица Веселиновић...**

Вучићевић: ...дружи се с њим!

Петар Поповић: **Дружи се с њим (...)** праве заједничке изјаве, фотографије, промовишу да се у Сребреници десио такозвани геноцид, Емир Суљагић га хвали, а Добрица говори нама како смо затуцани зато што нећемо сами да се прогласимо за геноцидни народ, што нећемо да будемо иницијатори те срамне резолуције. И говори како је онелита, а како смо ми, не знам шта. Трећи водитељ: То је то помирење о којем они говоре. **Ајде ви Срби изаберите некога као што је Добрица Веселиновић, као што је Павле Грбовић, да они признају да сте ви геноцидни.**

Francuska 6, PAK 101434, 11108 Beograd ● +381 11 24 000 62 ● office@crta.rs

PIB: 102211181 ● Matični broj: 17414054

CRTA:

Е, онда ћемо се помирити, а кад се помиримо ми ћемо вам све узети. Узећемо вам Републику Српску; узећемо вам паре – платићете нам ратну одштету. И тако ми можемо да живимо у миру.

Сматрам да је, приказујући спорни садржај, пружалац медијске услуге прекршио низ одредаба Закона о електронским медијима ближе уређеним Правилником о заштити људских права у области пружања медијских услуга и Правилником о начину извршавања обавеза пружалаца медијске услуге током изборне кампање.

1) Повреда забране говора мржње

Одредбом члана 71. Закона о електронским медијима забрањено је приказивање говора мржње, док је чланом 27. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга прописано да пружалац медијске услуге не сме објавити програмски садржај који садржи информације којима се подстиче, на отворен или прикривен начин, дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њихових стварних или претпостављених личних својстава (између осталог, националне припадности, језика, верских и политичких убеђења, чланства у политичким организацијама) (став 1.) као и да пружалац медијске услуге не сме објавити садржаје којим се дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица из става 1. овог члана величају, оправдавају или им се умањује значај (став 2.).

Означавајући Добрицу Веселиновића и Павла Грбовића као лица која припадају групацији која „забија нож у леђа Србији и српском народу“, као припаднике опозиције која „бира геноцид“, као лица која се „друже“ са лицем које ПМУ означава као „хисторичног мрзитеља свега српског“, пружалац медијске услуге подстиче дискриминацију, мржњу па чак и насиље против тих лица због њихових политичких убеђења, чиме повређује забрану говора мржње прописану чланом 71. Закона о електронским медијима и чланом 27. став 1. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга. Такође, садржај је приказан на начин на који се умањује значај злочина геноцида учињеног у Сребреници, чиме је пружалац медијске услуге прекршио и став 2. члана 27. истог Правилника.

2) Повреда права на достојанство личности и права на аутентичност

Чланом 70. став 1. Закона о електронским медијима, ближе уређено чланом 26. став 1. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга, предвиђено је да је пружалац медијске услуге дужан да поштује достојанство личности (част, углед или пијетет).

Истом одредбом Правилника предвиђена је и обавеза поштовања права на аутентичност лица на које се односи информација коју објављује. Чињеница да лица о којима је извештавано изјашњавају о томе да је у Сребреници учињен геноцид, како је потврђено и пресудама Међународног суда правде и Међународног кривичног суда за бившу Југославију, стављена је у контекст који наводи на закључак да су ове личности особе које мрзе сопствену државу и сопствени народ. Околност да је Добрица Веселиновић посетио Меморијални центар у Поточарима поводом обележавања годишњице извршења геноцида представљена је на начин да је он то учинио зато што ради против интереса Србије („*Ајде ви Срби изаберите некога као што је Добрица Веселиновић, као што је Павле Грбовић, да они признају да сте ви геноцидни. Е, онда ћемо се помирити, а кад се помиримо ми ћемо вам све узети*“); да се „дружио“ и правило заједничке фотографије са лицем које ПМУ означава као „хисторичног мрзитеља свега српског“; којег означава као сина оца који је погинуо „као терориста, као кољач Срба“.

Лица о којима је извештавано стављена су у негативну, чак инкриминишућу конотацију, као особе које Србији и српском народу „забијају нож у леђа“, које осећају мржњу према Србији и Србима и које желе да уклоне председника Вучића, а све то само због тога што су износили своје

Francuska 6, PAK 101434, 11108 Beograd ● +381 11 24 000 62 ● office@crta.rs

PIB: 102211181 ● Матични број: 17414054

CRTA:

политичке ставове који се не поклапају са наративом који месецима уназад гради пружалац медијске услуге. Придодавањем лицима особина које не произлазе из њихових изјава и поступака, пружалац медијске услуге поступао је противно својој дужности поштовања права на аутентичност лица на које се односи информација коју објављује.

3) Повреда обавезе обезбеђивања слободног, истинитог, објективног, потпуног и благовременог информисања и обавезе обезбеђивања разноврсности информативног садржаја

Одредбама члана 61. став 1. Закона о електронским медијима прописано је да је пружалац медијске услуге, у односу на свој програмски садржај, у складу са својом програмском концепцијом, дужан да, између осталог, обезбеди слободно, истинито, објективно, потпуно и благовремено информисање (тачка 1) као и да обезбеди разноврсност садржаја у погледу могућности слободног изражавања, политичког и критичког мишљења, као и у оквиру врсте и карактера програма (тачка 4).

Одредбама члана 5. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга предвиђено је да је пружалац медијске услуге дужан да обезбеди истинитост и потпуност информација, односно веродостојност и потпуност идеја и мишљења које објављује, а посебно у вестима и програмима актуелности (став 1.); да је дужан да информише кориснике медијских услуга на основу чињеница добијених из већег броја различитих извора, односно да у оквиру свог информативног програма обезбеди разноликост гледишта, мишљења и питања о којима се јавно расправља (став 2.) Пужалац медијске услуге је дужан да, са пажњом примереном околностима и у складу са правилима новинарске струке, пре објављивања одређене информације која садржи податке о личности, догађају или појави провери њено порекло, истинитост и потпуност (став 3.)

Чланом 7. Правилника уређена је објективност информисања, па се предвиђа да је Приликом информисања јавности пружалац медијске услуге дужан да обезбеди објективност у свом информисању која је примерена природи информације, области друштвеног живота на који се она односи и природи програмског садржаја у којој се информација објављује (став 1.); предвиђено је да пружалац медијске услуге може у складу са својим уређивачким концептом коментарисати објављену информацију, идеју или мишљење (став 2.), те је одређено да је пружалац медијске услуге је дужан да чињенично извештавање јасно одвоји од мишљења или коментара, да се стара да лично уверење уредника или новинара не утиче дискриминаторски на избор теме и начин њеног представљања, да не објављује коментаре увредљиве природе, као и да се суздржи од манипулисања изјавама, саопштењима, фотографијама и другим садржајима у циљу измене њиховог основног смисла (став 3.)

Такође, чланом 8. став 1. Правилника о заштити људских права предвиђено је да ако се у програму објављује информација у вези са којом одређено лице има оправдан интерес да се изјасни, а нарочито ако се износе наводи о нестручности, неморалном или незаконитом поступању или је реч о расправи која укључује сукоб мишљења или ставова, пружалац медијске услуге је дужан да пружи могућност том лицу да одговори на објављену информацију, односно да учествује у расправи на равноправан начин. Ставом 2. истог члана предвиђено је да нарочито није дозвољено приказивање једностраних напада на лице, нити вођење дуготрајних или понављаних кампања у вези са појединим лицем без релевантних нових података који би оправдали продужено или поновљено извештавање о истој личности, догађају или појави.

Сматрамо да је приказивањем спорног садржаја пружалац медијске услуге неистинито, необјективно и непотпуно информисао грађане, супротно одредбама Закона о електронским медијима и Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга, стварајући потпуно погрешну и нетачну слику о наведеним лицима чије су изјаве приказане, или су представници или кандидати опозиционих политичких странака на изборима који су одржани 2. јуна.

CRTA:

Пружалац медијске услуге је најпре непотпуно и ван контекста емисија из којих је емитовао делове изјава, приказао представнике, лидере и кандидате опозиционих политичких странака, а самим тим и опозиционе политичке странке као неког ко ради супротно интересима Србије. Њихови појединачни ставови о геноциду у Сребреници су извучени из контекста, пренети необјективно и непотпуно, чиме је покушано да се створи њихови ставови у вези са одређеним питањима ставе у контекст који би код гледалаца створио одређени негативан утисак. У прилогу се сугерише да је циљ опозиције да се Срби прикажу као геноцидан народ, за шта пружалац медијске услуге није пружио адекватан чињенични основ. Начин на који је прилог начињен и приказан даје у потпуности негативан тон и специфичан контекст према лицима чији се делови изјава преносе, а који може да пружи гледаоцима погрешан увид и да створи могућу мету увреда и напада, што може да утиче и на угрожавање њихове безбедности.

Пружалац медијске услуге такође није под једнаким техничким и програмским условима лицима која су била извргнута негативној кампањи омогућио да се у складу са Законом и Правилником изјасне о таквим наводима, пруже информације и равноправно учествују у расправи, па је на тај начин створио субјективну, непроверену и неистиниту слику гледаоцима о представницима опозиционих политичких странака и учесницима на предстојећим изборима.

Захтеви плурализма, односно разноврсности садржаја постављени чланом 61. став 1. тачка 4) ЗЕМ и чл. 4. и 5. Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга налажу пружаоцу медијске услуге управо да приликом обраде тема око којих постоје различити ставови, уважи и омогући комуницирање тих ставова, а све циљу остваривања права на слободно изражавање и подстицаја слободног формирања политичког и критичког мишљења. Пружалац медијске услуге у потпуности је занемарио своју обавезу обезбеђивања плурализма политичких идеја.

4) Повреда обавеза у односу на изборну кампању

Одредбама члана 62. Закона о електронским медијима прописано је да је пружалац медијске услуге дужан да: у току изборне кампање регистрованим политичким странкама, коалицијама и кандидатима обезбеди заступљеност без дискриминације у предизборном програму (став 1. тачка 3); да јасно обележи предизборни програм (став 2.), те да је забрањено је прикривено објављивати предизборни програм у виду информативног, забавног или друге врсте програма (став 3.)

Одредбама члана 5. Правилника о начину извршавања обавеза пружалаца медијских услуга током изборне кампање, предвиђено је да је пружалац медијске услуге је дужан да приликом информисања о предизборним активностима регистрованим политичким странкама, коалицијама и кандидатима обезбеди заступљеност без дискриминације (став 1.) те да се информисање из става 1. овог члана се односи на целокупан информативни програм, укључујући вести, дневник, редовне и специјалне информативне емисије и сл. и мора бити истинито, објективно, потпуно и благовремено и пружалац медијске услуге је дужан да обезбеди разноврсност садржаја у погледу могућности слободног изражавања, политичког и критичког мишљења, те се на њега примењују одредба члана 61. став 1. тач. 1) и 4) Закона о електронским медијима и одредбе подзаконског акта Регулатора којим се ближе уређује испуњавање обавеза пружалаца медијских услуга у вези са поштовањем права на истинито, потпуно, благовремено и разноврсно информисање.

У конкретном случају, ПМУ је извештавао о учеснику избора, кандидату на проглашеној изборној листи „Бирамо Београд“ и носиоцу те листе, посебно истичући његов статус кандидата. Сматрам да је на описани начин ПМУ прикривено приказивао предизборни програм, да је изразито негативно извештавао о кандидатима са једне изборне листе при чему им није пружио могућност да се изјасне о таквим наводима, да приликом извештавања о предметним лицима и догађајима није применио одредбе члана 61. став 1. тач. 1) и 4) Закона о електронским медијима и одредбе подзаконског акта Регулатора

CRTA:

којим се ближе уређује испуњавање обавеза пружалаца медијских услуга у вези са поштовањем права на истинито, потпуно, благовремено и разноврсно информисање, те да је на тај начин дискриминисао кандидата са изборне листе „Бирамо Београд“ и ту изборну листу.

Овом пријавом Регулатору указујем на повреду одредаба чл. 61, 62, 70. и 71. Закона о електронским медијима и одговарајућих одредаба Правилника о заштити људских права у области пружања медијских услуга и Правилника о начину извршавања обавеза пружалаца медијских услуга током изборне кампање.

Истовремено, предлажем да Регулатор утврди да ли је наведени пружалац медијске услуге истовремено повредио и друге обавезе прописане Законом о електронским медијима, Правилником о начину извршавања обавеза пружалаца медијских услуга током изборне кампање те Правилником о заштити људских права у области пружања медијских услуга а нарочито у односу на забрану вођења поновљених једностраних напада без навођења нових релевантних чињеница и околности.

Из наведених разлога, предлажем да Регулаторно тело за електронске медије изврши увид у програмски садржај приказан на Новосадска ТВ 22. маја 2024. године у емисији „Информер колегијум“ од 10:54 часова, те да против NOVOSADSKA TV d.o.o., Нови Сад покрене испитни поступак и изрекне меру заштите у складу са Законом о електронским медијима, нарочито водећи рачуна о намери пружаоца медијске услуге да изврши повреду обавеза у вези са изборном кампањом, те на учесталост учињених повреда као и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду, те да подносиоца пријаве и јавност обавести о предузетим радњама и исходу поступка.

Достављањем ове пријаве, Регулатор је обавештен о чињеницама и околностима које указују на повреду закона и других прописа који уређују поступање пружалаца медијских услуга у вези са изборном кампањом, у складу са чланом 36. ст. 1. и 2. Закона о електронским медијима.

У Београду,

Дана 21. 6. 2024. године

Подносилац пријаве

Владана Јараковић

Адреса: Француска 6,
11108 Београд,

Телефон: 011/2400062

Електронска пошта:

vladana.jarakovic@crt.rs

Francuska 6, PAK 101434, 11108 Beograd ● +381 11 24 000 62 ● office@crt.rs

PIB: 102211181 ● Матични број: 17414054